

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № _____

«_____» _____ 2021 р.

Заступник голови Приймальної
комісії

Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З РЕДАКТОРСЬКО-ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І МЕДІАМОДЕЛЮВАННЯ

на основі здобутого освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня освіти
та
для осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма: Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання;

Видавнича справа та редагування

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з «Редакторсько-видавничої діяльності і медіамоделювання», «Видавничої справи та редагування» – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 061 Журналістика в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить два запитання.

Перше питання має виявити знання з історії та теорії видавничої справи та редагування, друге питання – із дисциплін «Шрифтознавство», «Текстознавство», «Поліграфія», «Видавничі стандарти», «Електронні видання».

4. Вимоги до відповіді вступника.

Абітурієнти мають вільно орієнтуватися в сучасних тенденціях та історичних етапах розвитку видавничої справи та редагування та в структурно-змістових особливостях авторського тексту.

Абітурієнт повинен володіти знаннями про видавничу справу, редагування, поліграфію, архітектоніку та режисуру видання.

Абітурієнт повинен знати типологію помилок і застосовувати різні види правки в процесі редагування авторських оригіналів.

Вступники повинні знати

- головні поняття й категорії етидології в їх історичному розвитку та на сучасному етапі;
- основні напрямки державної політики стосовно видавничої діяльності в Україні;
- етапи розвитку вітчизняної та світової видавничої справи й редагування і провідних їх представників;
- структуру сучасного видавничо-поліграфічного комплексу;
- етапи редакційно-видавничого процесу та поліграфічного виробництва;
- законодавчу базу, що регулює професійну діяльність видавців;
- специфіку підготовки й редагування авторських текстів різних типів видань;
- розмірні й кількісні характеристики видання, параметри шрифтів;
- типологію видань, особливості їх редагування;
- норми професійної етики.

Вступники повинні вміти

- застосовувати основні знання та вміння в практичній діяльності;
- володіти лінгвостилістичними нормами сучасної української мови;
- використовувати норми чинного законодавства України та міжнародного права для організації професійної діяльності;
- використовувати авторське право у видавничій діяльності;

- застосовувати коректурні знаки;
- редагувати різні типи видань відповідно до вимог міжнародних і національних галузевих стандартів;
- макетувати і верстати книжкові та періодичні видання;
- виявляти типологічні особливості шрифтового оформлення різних типів видань;
- застосовувати комп'ютерні програми редагування текстових і позатекстових елементів видань.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

Тема 1. Історія видавничої справи та редагування

Причини поширення рукописання. Причини поширення рукописання. Нова періодизація становлення і розвитку української рукописної справи. Суспільно-політичні й економічні передумови виникнення друкарства у світі. Основні антиукраїнські цензурні циркуляри та їх вплив на друкарство. Видавничий репертуар періоду Української Народної Республіки. Специфіка роботи редактора в радянських період. Сучасна українська видавнича справа у статистичному вимірі і в порівнянні з європейськими країнами. Концепції походження друкарства

Тема 2. Видавнича справа та редагування

Мета і завдання, структурні елементи видавничої справи (видавнича діяльність, виготовлення та розповсюдження видавничої продукції). Тематичний аспект видавничої продукції. Порядок створення і реєстрації видавництва. Класифікація сучасних видавничих структур. Функціональні обов'язки працівників редакційно-видавничої сфери. Види видавничої продукції. Загальна характеристика етапів редакційно-видавничого процесу. Міжнародні стандартні нумерації видавничої продукції. Методологічна база, методи й методики редагування. Історія розвитку видавничої термінології. Мета і завдання редагування. Галузі, аспекти та види редагування. Нормативна база редагування. Інформаційна норма редагування. Соціальна норма редагування. Композиційна норма

редагування. Логічна норма редагування. Лінгвістична норма редагування. Помилки та їх види.

Тема 3. Книжкові видання

Види й типологічні характеристики наукових, науково-популярних видань. Особливості навчальних видань. Видання для дітей як особливий тип видавничої продукції. Типологічні особливості довідникових, енциклопедичних, словникових видань. Типологія художніх творів та їх видань. Типологічна характеристика та види перевидань. Перекладні видання в типологічній системі видавничої продукції. Особливості редакторської підготовки книжкових видань. Основні стандарти.

Тема 4. Газетно-журнальні видання

Видо-типологічні ознаки періодичних видань. Типологія газетних видань. Типологія журнальних видань. Жанрова палітра періодичних видань. Особливості редагування інформаційних жанрів. Специфіка редагування текстів аналітичних жанрів. Специфіка редагування текстів художньо-публіцистичних жанрів. Методика редагування газетних видань: щоденних, регіональних, всеукраїнських. Особливості редагування журнальних видань.

Тема 5. Практикум із моделювання

Елементи оформлення, їх призначення й ознаки. Групи елементів. Розділові елементи (пробіли, лінійки, прикраси) та специфіка їх використання. Призначення і функції розділових засобів. Службові деталі (колонтитули, вихідні відомості, авторські підписи, ініціали) та способи їх оформлення. Процес складання макета. Композиційні особливості заголовка. Способи розміщення однорядкових і багаторядкових заголовків на шпальті за правилами симетрії та асиметрії. Пірамідальні, ступінчасті та прапорцеві заголовки. Заголовки, заверстані у текст. Принципи оформлення ілюстрацій. Правила розміщення зображальних матеріалів на шпальті.

Тема 6. Шрифтознавство. Текстознавство

Гарнітури шрифтів: рублені шрифти, шрифти з ледь помітними зарубками, медієвальні та звичайні шрифти, брускові шрифти, нові малоконтрастні шрифти. Типи шрифтів за насиченістю: світлі, напівжирні, жирні. Типи шрифтів за нахилом основних штрихів: прямі, курсивні, похилі. Типи шрифтів за щільністю чи відстанню між основними штрихами: нормальні, вузькі й широкі. Типи шрифтів за заповненістю основних штрихів: відтіночні, контурні та штрихові. Функції текстів. Класифікація текстів. Архітектоніка тексту. Абзац, його функції. Заголовок. Заголовковий комплекс у тексті

Тема 7. Електронні видання

Основні характеристики електронних видань. Вихідні відомості електронних видань. ДСТУ 7157:2010 Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості. Типологічна характеристика електронних видань. Історичні передумови створення електронних видань. Веб 1.0. Веб 2.0. Веб 3.0. 2. Власники українських інтернет-ЗМІ. Поняття сайту як електронного видання. Обов'язки головного редактора сайту. Типологія сайтів.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Акопов А.И. Общий курс издательского дела : Учебное пособие для студентов-журналистов / А.И. Акопов; Под ред. проф. В.В. Тулупова; Факультет журналистики ВГУ. – Воронеж, 2004. – 218 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/06/edu_29sept2006_30.rar.

2. Антонова С.Г. Редакторская подготовка изданий / С.Г. Антонова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook082/01>.
3. Гавенко С. Конструкція книги / С. Гавенко, Л. Кулік, М. Мартинюк. – Львів, 1999. – 135 с.
4. Гавенко С. Стандарти у видавничо-поліграфічній галузі / С. Гавенко, О. Мельников. – Львів : УАД, 2016. – 134 с.
5. Иванов В.Ф. Техніка оформлення газети: Курс лекцій / В. Ф. Иванов. – К : Знання, 2000. – 222 с.
6. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. – Львів : Ін-т українознавства, 2002. – 520 с.
7. Капелюшний А. Редагування в засобах масової інформації / А. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2015. – 304 с.
8. Крайнікова Т. Коректура / Т. Крайнікова. – К. : Наша культура і наука, 2015. – 252 с.
9. Ленский Б.В. Современное отечественное и зарубежное издательское дело / Б.В. Ленский [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook091/01>.
10. Мильчин А.Э. Справочник издателя и автора: редакционно-издательское оформление издания / Мильчин А.Э., Чельцова Л.К. – М. : Олимп, 1999. – 688 с.
11. Мильчин А.Э. Методика и техника редактирования текста / Мильчин А. Э. – М. : Книга, 1972. – 320 с.
12. Накорякова К. Литературное редактирование / К. Накорякова. – М. : ИКАР, 2018. – 432 с.
13. Огієнко І. Історія українського друкарства / І. Огієнко. – К. : Либідь, 1994. 448 с.
14. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи / З. Партико. – Львів : Афіша, 2016. – 416 с.
15. Пикок Дж. Издательское дело / Дж. Пикок. – М. : ЭКОМ, 1998. – 400 с.
16. Поліграфія та видавничі справа. Російсько-український тлумачний словник / Укл. Б. Дурняк. – Львів : Афіша, 2002. – 456 с.
17. Різун В. Основи комп'ютерного набору і коректури / В. Різун. – К. : Либідь, 1993. – 170 с.
18. Сава В. І. Художньо-технічне оформлення книги / В. І. Сава. – Львів : Оріяна-Нова, 2003. – 168 с.
19. Соловьев В.И. Редакторская подготовка периодических изданий / В.И. Соловьев. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.hi-edu.ru/e-books/RedPodgotPeriodIzd/vyhodn.htm>.
20. Теремко В. Основні засади видавничого бізнесу / В. Теремко. – К. : Академвидав, 2015. – 136 с.
21. Тимошик М. Видавничі справа та редагування / М. Тимошик. – К. : Видавничий дім, 2004. – 224 с.
22. Тимошик М. Видавничий бізнес / М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2005. – 328 с.
23. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця / М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2016. – 560 с.
24. Тимошик М. Історія видавничої справи / М. Тимошик. – К. : НКН., 2017. – 496 с.
25. Херлберт А. Сетка : Модульная система конструирования и производства газет, журналов и книг / Пер. с англ. – М., 1984.
26. Хойнацький М.С. Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві / М.С. Хойнацький. – К. : Вища школа, 1993. – 150 с.

27. Шевченко В.Е. Оформлення сучасного газетного видання / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики / За заг. ред. В.В. Різуна. – К., 2003. – 344 с.

28. Энциклопедия книжного дела / Ю.Ф. Майсурадзе, А.Э. Мильчин, Э.П. Гаврилов и др. – М. : Юристъ, 1998. – 535 с.

29. Ярема С.М. Технічне редагування : навчальний посіб. / С.М. Ярема. – К. : Ун-т Україна, 2003. – 284 с.

Правові та нормативні документи

1. Державна система стандартизації України: (Зб.). – К., 1993. – 312 с. – Зміст: ДСТУ 1.0-93, ДСТУ 1.2-93, ДСТУ 1.3-93, ДСТУ 1.4-93, ДСТУ 1.5-93. – Чинні від 01.10.93.

2. ДСТУ 3003-95. Технологія поліграфічних процесів

3. Видання. Основні види: Терміни та визначення. ДСТУ 3017-95 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.chytomo.com/rozdil/standarty/vydannya-osnovni-vydy-terminy-ta-vyznachennya-dstu-301795.html>.

4. ДСТУ 3018-95. Видання. Поліграфічне виконання.

5. ДСТУ 3281-95 Порядок розроблення міждержавних стандартів. – Чинний від 01.04.96.

6. ДСТУ 3772-98. Оригінали для поліграфічного відтворення : Загальні технічні вимоги.

7. ДСТУ 1.6-97 ДССУ. Порядок державної реєстрації галузевих стандартів, стандартів науково-технічних та інженерних товариств і спілок. – Чинний від 01.10.93.

8. Інструкція про порядок присвоєння Міжнародного стандартного номера книги в Україні. – К. : Книжкова палата України, 2007. – 15 с.

9. Про видавничу справу: Закон України від 5.06.97. № 318/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 28. – С. 3-17.

10. Про стандартизацію: Закон України від 17.05. 2001. № 2408-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 31. – Ст. 145. – С. 618-625.

11. ГСТУ 29.1-97. Журнали. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.

12. ГСТУ 29.2-97. Підручники та навчальні посібники для загальноосвітніх шкіл та інших типів середніх навчальних закладів. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.

Голова фахової
атестаційної комісії _____

О.В.Усманова